

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 24.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867850464/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

nok til at anvende paa sin Stilling, hvad Epiktet fordom sagde til de unge Filosofer: »Kjerer jer ikke om Pøbelens Griin! Bliver eder selv stedse lige, og den vil snart beundre, hvad den nys udpeeb!» thi Sammenligningerne havde dels paa begge Sider været saare formastelige, og dels havde Haabet været meget for sangvinsk. — Nei, han troede snarere, en anden Nyhed vil snart afløse denne, og naar de faae afløet, tie de. Han havde Ret, men ei, som han ønskede. De glemte ham ofte, men naar de ei havde andet at spotte over, var han det samme for dem, som Holbergs Komœdier for Theatret. De tie vist, naar de faae afløet, men de rette Kjøbenhavneres Latter og Liv endes paa engang, og vist nok, skulde de belee alle deres egne Latterligheder, var Livet endda meget for kort. — Jeg vil nu blot lægge til — for at have alt om dette Huus paa eet Sted —, at der i den sidste Tiid — som dog overskrider 1802s Grændser — opstod nogle ynkende Væsner, dem Grundtvig maatte anseet for dobbeit spottende, dersom deres Forstands Masse — Man kalder jo ogsaa en Flue et Dyr — [ei] var ham for vel bekjendt dertil.

Efter nu saalænge at have betragtet Grundtvig som gandske passiv, er det vel Tiid ogsaa at beskue ham som aktiv — thi han var i visse Maader et Deponens —. Han greb — i Foraaret 1801 — med de andre Studenter til Vaaben. — Her erindrer Jeg mig følgende Vers af en gammel Bond[e]vise:

Der var engang en Hare,
 Den vente sig til Fære,
 Thi den vild' op i Herrefærd
 Og stridde med Kong Valdemar,
 Den ædelbaarne Herre.

Dog være dette uden al Applikasjon! — Imidlertid var denne Vaabenløg Skyld i, at Grundtvig — i April — ei blev erklæret uden *h. ill.* for Mathematik og Astronomi, dog da Risbrigh¹ sagde, han var *laudabilis præ cæteris*, og da Bugge² og Gamborg³ paa *præc* nær sagde det samme, saa havde han Stemme fleerheden for sig og blev *laudabilis*.

Uden at lade sig forbinde af de vedvarende krigerske Øvelser, Minervas Søner foretog sig, — reiste han hjem. — Dog, kjære Læser! — om Nogen, som Jeg ei haaber, faaer dette at see,

¹ Professor i Filosofi.   ² Professor i Astronomi.   ³ Professor i Filosofi.

Af Grundtvigs Dagbøger

men det er saa rart at have en, man kan tale til, — Nu har Du en Kjætter for dig. Du korsor dig vel, og spørger i hellig Iver, hvoriunde Satan kunde udrette noget mod en, der saavel var bedækt med Skjold og Hjelm mod hans gloende Pile? det er just det, Jeg nær havde glemt at fortælle. At Fanden ei er dum, behøver Jeg ei at sige dig; han forudsaae, Grundtvig vilde blive ham haard, dersom han ei fik ham forført. Nu vidste den onde Fjende, at bemeldie — hvor ortodox han end var — gjerne læste, hvad vittigt var, thi førte han paa Falster T. C. Bruuns Skriftemaal i hans Hænder, og — *proh dolor!* — Kaput var Ortodoxien. — Dog et alvorligt Ord kunde man ogsaa tale her. — Grundtvig erkjender den heldige Revolution, hin Bog bevirkede i hans Religjonsbegreber, men troer den ei havde blevet saa, hvis han ei havde kommet til at studere Theologi. — Saameget han end ønskede at være i et andet Fag, er han dog i denne Henseende glad derved. — Nu begyndte han Theologiens Studering uden Fordomme, og kunde altsaa veie *pro* og *contra*, men havde han ei blevet Theolog, havde ogsaa sikkert han blevet Bibelspotter, og derved skadet dem, der ei kan skille det væsentlige fra det tilfældige, de svage Sjæle, der ei tør haabe Salighed, uden en anden har fortjent den til dem, som ei kan eller ei vil indsee Pligtlærers Autoritet, naar ei den hellig Aand har dikteret den. — Jeg veed derfor ei, hvad Jeg skal sige om hint bruunske Skrift og dets Jevninge. Deres Siag knuse vist nok mere Overtro end 100 lærde Afhandlinger, men de befordre ogsaa hos mange Irreligjøsitet. — De ere — næsten som alleting — nyttige og skadelige, og for deres Autor selv kommer det an paa, om hans Hensigt var at rense Religionen, eller blot lade sin Vittighed spille, ubekymret om Virkningerne. — Dog Tonen alvorligedes for meget, altsaa hine fromme Guds Børn, der sørgede over, at Djevelen seirede over Grundtvig, kunne trøste sig med, at han siden har hevnet sig paa Helvedes Fyrste, og reent frakjendt ham alt Regiment, ja næsten Existens med. — Jeg tvivler ikke paa, at jo alle Ortodoxer, der hade Djevelen som Arvesynden, ville her istemme et *Te Deum* etc., thi de maae jo glæde sig, naar de see noget gaae offensiv til Værks mod Fanden, efter at den defensive Krig, der i nogle 1000 Aar førtes med ham, snarere har formeret end formindsket hans Herredom. —

Da Grundtvig kom hjem — sidst i April —, begyndte han at

¹ O, hvilken Smerte!